

Besluit

Ons kenmerk : ACM/UIT/666173
Zaaknummer : ACM/25/193871
Datum : **16 december 2025**

Samenvatting

De ACM heeft op 6 december 2024 de leveringsvergunningen van energieleverancier HEM ingetrokken, omdat de continuïteit van de onderneming in gevaar was. HEM had vanaf 1 december 2024 geen programmaverantwoordelijke en inkooppartij meer voor gas. Dat maakte dat zij geen gas kon inkopen voor haar klanten. Ook beschikte HEM niet langer over de benodigde organisatorische en financiële kwaliteiten en ontbraken dagelijkse beleidsbepalers. Dat maakte dat HEM niet meer in staat was om de bedrijfscontinuïteit te waarborgen. De leveringszekerheid voor klanten was daardoor in gevaar.

PVNED werd als de balanceringsverantwoordelijke partij voor elektriciteit van HEM door de intrekking van de leveringsvergunning van rechtswege noodleverancier. Zij heeft tegen het besluit bezwaar ingesteld. De ACM verklaart het bezwaar van PVNED ongegrond. De ACM constateert dat zij de leveringszekerheid van kleinverbruikers en het financiële belang van marktpartijen, waaronder PVNED, terecht het zwaarst heeft laten wegen. Het besluit blijft in daarom stand.

1. Verloop van de procedure

1. Bij besluit van 6 december 2024¹ heeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) de vergunningen voor het leveren van elektriciteit en gas aan kleinverbruikers (hierna: vergunningen) van Allround Hollands Energie B.V.² (hierna: HEM)³ ingetrokken (hierna: het bestreden besluit). Dat deed de ACM op grond van artikel 95f, eerste lid, onder b en c, Elektriciteitswet 1998 (hierna: Elektriciteitswet)⁴ en artikel 47, eerste lid, aanhef en onder b en c, Gaswet.⁵ De ACM heeft de vergunningen ingetrokken, omdat HEM niet langer voldeed aan haar plicht om op een betrouwbare wijze en tegen redelijke tarieven en voorwaarden, zorg te dragen voor de levering van elektriciteit en gas aan haar circa 15.400 klanten.
2. Op 16 januari 2025 heeft PVNED B.V. (hierna: PVNED), de balanceringsverantwoordelijke partij voor elektriciteit van HEM, pro forma bezwaar gemaakt tegen het bestreden besluit.⁶ Vervolgens heeft PVNED op 18 februari 2025 de bezwaargronden aangevuld.⁷

¹ Document ACM/UIT/636212.

² Op 9 oktober 2024 is de statutaire naam van Allround Hollands Energie B.V. gewijzigd in HollandsStroom B.V. Document ACM/IN/917691 (dossierstuk 235). Tot die datum handelde Allround Hollands Energie B.V. onder de handelsnaam HEM-Energie. Deze naam wordt veelal ook in de dossierstukken gehanteerd. Om verwarring te voorkomen verwijst de ACM in dit besluit daarom kortweg naar de voormalige vergunninghouder als HEM.

³ HollandsStroom B.V. heeft in het handelsregister de volgende handelsnamen geregistreerd: HollandsEnergie, HollandsStroom B.V., HollandsEnergie.nl, HollandsStroom, Hollands Energie Maatschappij, HEM.NL, HEM-Energie, HEM, spoed-energie.nl. Zie punt 10 van het bestreden besluit. Document ACM/UIT/636212.

⁴ Wet van 2 juli 1998, houdende regels met betrekking tot de productie, het transport en de levering van elektriciteit (Elektriciteitswet 1998).

⁵ Wet van 22 juni 2000, houdende regels omtrent het transport en de levering van gas (Gaswet).

⁶ Document ACM/IN/948789.

⁷ Document ACM/IN/960999.

3. Op de hoorzitting van 25 september 2025 heeft PVNED haar bezwaren toegelicht. Hiervan is verslag gemaakt, dat PVNED is voorgelegd en waarop zij gereageerd heeft.⁸ Het verslag en de reactie van PVNED zijn de curator ter kennisname toegestuurd.⁹
4. Naar aanleiding van het bezwaarschrift is de ACM een consultatie gestart naar de werking van artikel 11.6 van de Netcode elektriciteit (hierna: Netcode)¹⁰ in de praktijk. Daarvoor heeft zij een beperkt aantal marktpartijen en brancheverenigingen informeel geconsulteerd. In mei 2025 is daarom in overleg met PVNED de behandeling van de bezwaren opgeschort. Na afronding van de consultatie in oktober 2025 zijn de uitkomsten met PVNED gedeeld en is de behandeling van het bezwaarschrift hervat.

2. Bezwaargronden

5. PVNED stelt dat de ACM het bestreden besluit onzorgvuldig heeft voorbereid omdat (i) de ACM ten onrechte PVNED niet heeft gehoord voordat zij het besluit nam en (ii) de belangenafweging ten aanzien van PVNED in het besluit ontbreekt terwijl het besluit onevenredige nadelige gevolgen heeft voor PVNED. De bezwaargronden van PVNED richten zich inhoudelijk uitsluitend tegen het besluit de leveringsvergunning elektriciteit in te trekken.
6. Volgens PVNED heeft de ACM de leveringsvergunning te laat ingetrokken. De ACM had op of omstreeks 1 november 2024 de vergunning van HEM moeten intrekken. Tevens had de ACM, volgens PVNED, een veel kortere intrekkingstermijn van één, hooguit twee werkdagen moeten nemen op basis van artikel 2, zesde lid, van het Besluit Leveringszekerheid Elektriciteitswet 1998 (hierna: Besluit Leveringszekerheid).
7. Daarnaast stelt PVNED dat de artikelen 11.6 en 11.8 van de Netcode in strijd zijn met artikel 16, eerste lid, onder m, Elektriciteitswet. De ACM zou ten onrechte voorwaarden hebben opgenomen in de Netcode ten aanzien van grootverbruikers. PVNED verzoekt de ACM om de artikelen 10.6, 11.6 en 11.8 van de Netcode buiten toepassing te laten. In dat verband verzoekt PVNED ook om paragraaf 4.1 van de Informatiecode elektriciteit en gas¹¹ (hierna: Informatiecode), en de aan grootverbruik gerelateerde punten in het Detailprocesmodel Leveringszekerheid Elektriciteit en Gas¹² (hierna: DPM) buiten toepassing te laten.
8. Tot slot verzoekt PVNED om een vergoeding van de proceskosten.

3. Beoordeling bezwaargronden

3.1. Voorbereiding intrekkingbesluit

9. PVNED stelt dat de ACM in strijd heeft gehandeld met artikel 4:8 van de Awb. De ACM heeft ten onrechte alleen HEM in de gelegenheid gesteld om zienswijzen naar voren te brengen. Artikel 4:8 Awb strekt ertoe om belanghebbenden in de gelegenheid te stellen hun zienswijzen kenbaar te maken voordat een besluit wordt genomen. PVNED stelt dat de ACM haar ook had moeten horen.

⁸ Document ACM/UIT/659260 en ACM/IN/1045219.

⁹ Document ACM/UIT/659542 en ACM/INT/542405.

¹⁰ Besluit van de Autoriteit Consument en Markt van 21 april 2016, met kenmerk ACM/DE/2016/202151, houdende de vaststelling van de voorwaarden als bedoeld in artikel 31 van de Elektriciteitswet 1998 (Netcode Elektriciteit).

¹¹ Besluit van de Autoriteit Consument en Markt van 21 april 2016, met kenmerk ACM/DC/2016/202148, houdende de vaststelling van de voorwaarden als bedoeld in artikel 54, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 22, eerste lid, van de Gaswet (Informatiecode elektriciteit en gas).

¹² Zie: https://energiegegevens.nl/wp-content/uploads/Documenten/Marktafspraken_en_-processen/Leveringszekerheid/DPM-Leveringszekerheid-Elektriciteit-en-Gas-vastgesteld-v8.0.pdf

10. De ACM is van oordeel dat zij niet verplicht was om PVNED in de gelegenheid te stellen om een zienswijze in te dienen tegen het intrekkingbesluit. Het intrekkingbesluit is gericht tegen HEM en steunt op gegevens over feiten en belangen die HEM betreffen, daarom is HEM de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen. De hoorplicht van artikel 4:8, eerste lid, Awb heeft als doel om het besluit op zorgvuldige wijze voor te bereiden en niet tot het bieden van een gelegenheid tot het geven van inspraak.¹³ De ACM is niet gehouden om alle partijen die als derden recht hebben om rechtsmiddelen aan te wenden tegen het besluit, vooraf in de gelegenheid te stellen om hun zienswijzen kenbaar te maken.¹⁴ Mede gezien de bijzondere aard van de intrekkingprocedure is snelheid geboden en kan vanwege vertrouwelijkheid slechts beperkte ruchtbaarheid worden gegeven.¹⁵ PVNED heeft op 26 november 2024 een signaal bij de ACM ingediend over de betalingsachterstanden van HEM.¹⁶ Kort daarna heeft de ACM de leveringsvergunningen ingetrokken. De ACM kon er in redelijkheid van uitgaan dat PVNED geen bedenkingen had. Bovendien steunt het besluit niet op feiten en belangen die PVNED betreffen en tegelijkertijd afwijken van gegevens die zij zelf ter zake heeft verstrekt. Ook dat maakt dat PVNED niet gehoord hoefde te worden voordat de ACM het besluit tot intrekking nam.

3.2. Moment van intrekking

11. PVNED stelt dat de ACM de leveringsvergunningen van HEM al op of omstreeks 1 november 2024 had moeten intrekken. De ACM volgt dit bezwaar niet en licht dit als volgt toe.
12. Het vergunningstelsel is ingevoerd om de belangen van kleinverbruikers te beschermen. De intrekking van de vergunning is daarom in beginsel een afweging tussen de belangen van kleinverbruikers en de vergunninghouder. In een gereguleerde markt zoals de energiemarkt, waarin het publieke belang van leveringszekerheid zwaar weegt, moeten besluiten die directe gevolgen hebben voor zowel leveranciers als afnemers, met de grootst mogelijke zorgvuldigheid worden genomen. De intrekking van een leveringsvergunning is de zwaarste interventie die de ACM kan inzetten als een leverancier niet aan zijn wettelijke verplichtingen voldoet. Deze stap raakt niet alleen de betrokken leverancier, maar heeft ook grote impact op afnemers en het bredere functioneren van de markt. Intrekking kan leiden tot onzekerheid bij afnemers en het vertrouwen in de stabiliteit van de markt schaden. Een vroegtijdige intrekking werkt dan ook marktversturend en moet worden voorkomen. Juist daarom is intrekking geen stap die lichtvaardig wordt gezet. Het is een *ultimum remedium*: een uiterste maatregel die pas aan de orde is als duidelijk is dat lichtere interventies, zoals een waarschuwing of een bindende aanwijzing, onvoldoende effect sorteren. De ACM moet zorgvuldig beoordelen of de overtreding in kwestie met minder ingrijpende maatregelen kan worden beëindigd. Het uitgangspunt is dat de vergunninghouder eerst gemaand wordt binnen een bepaalde termijn zelf orde op zaken te stellen, om alsnog aan zijn wettelijke verplichtingen te voldoen. In die periode kan de leverancier er ook toe overgaan zijn onderneming over te dragen aan een andere vergunninghouder die (beter) in staat is aan alle verplichtingen te voldoen. Alleen als er geen realistisch perspectief meer is op herstel, wordt de vergunning ingetrokken.
13. Op 1 november 2023 heeft HEM aan de ACM laten weten dat haar ‘Head of finance & risk’ ontslag had genomen. De ACM heeft daarin geen reden gezien om de leveringsvergunningen in te trekken, omdat dit op dat moment geen passende en evenredige maatregel was. Met het wegvallen van de Head of finance & risk was de leveringszekerheid immers niet direct in gevaar.
14. In haar bezwaarschrift geeft PVNED aan dat HEM tot eind oktober 2024 “redelijk volledig en tijdig” betaalde.¹⁷ PVNED heeft de ACM op 26 november 2024 ingelicht over de betalingsachterstanden

¹³ Kamerstukken II, 1988/89, 21 221, nr. 3, p. 12 en Kamerstukken II, 1990/91, 21 221, nr. 5, p. 67 en 70.

¹⁴ ABRvS 25 september 2024, ECLI:NL:RVS:2024:3831 en ABRvS 27 november 2019, ECLI:NL:RVS:2019:4010.

¹⁵ Zie randnummer 12 van dit besluit.

¹⁶ In het bezwaarschrift en tijdens de hoorzitting stelde PVNED dat dat op 16 november 2024 gebeurde. Dat is onjuist, zie document ACM/IN/949176 (dossierstuk 267).

¹⁷ Document ACM/IN/960999.

van HEM.¹⁸ Op 29 november 2024 heeft HEM de ACM laten weten dat zij enkele dienstverleners niet heeft betaald en dat één van die dienstverleners mogelijk beslag op de bankrekeningen van HEM wilde laten leggen.¹⁹ Op 2 december 2024 heeft de ACM een signaal ontvangen van de programmaverantwoordelijke en inkooppartij voor gas, dat het contract met HEM voor de maand december 2024 niet was verlengd.²⁰ Na gesprekken met HEM heeft de programmaverantwoordelijke en inkooppartij van gas op 4 december 2024 aan HEM definitief laten weten dat zij per 1 december 2024 geen shipper meer was van HEM.²¹ Hierdoor kwam de leveringszekerheid van gas direct in gevaar. Gelet op die ontwikkelingen heeft de ACM op 5 december 2024 een bedrijfsbezoek afgelegd bij HEM. Op dezelfde dag heeft de ACM aan HEM een voornemen tot intrekken van de leveringsvergunningen gestuurd.

15. Gezien voorgaande informatie was er voor de ACM geen aanleiding om al op of omstreeks 1 november 2024 in te grijpen. De leveringszekerheid was immers op dat moment nog niet in (direct) gevaar. De feiten en omstandigheden rechtvaardigden een dergelijke ingrijpende maatregel op of omstreeks 1 november 2024 niet. Toen de ACM duidelijk was dat de leveringszekerheid van gas in gevaar kwam en HEM acute ernstige financiële problemen had, heeft de ACM op 5 december 2024 een voornemen tot intrekking van de vergunningen uitgevaardigd. De dag erna, 6 december 2024, zijn de leveringsvergunningen ingetrokken.
16. Gezien het bovenstaande concludeert de ACM dat deze bezwaargrond van PVNED geen doel treft.

3.3. Moment van restverdeling

17. PVNED stelt dat de ACM te laat heeft besloten tot restverdeling op grond van artikel 2, zesde lid, van het Besluit leveringszekerheid. Volgens PVNED had de ACM tot de restverdeling binnen één of twee dagen na het intrekkingbesluit moeten overgaan. PVNED stelt dat het uitblijven van een tijdige restverdeling ertoe heeft geleid dat de onbalans- en inkoopkosten die voor haar rekening kwamen, onnodig hoog zijn uitgevallen. Dat heeft haar financieel benadeeld. De ACM volgt PVNED niet in deze bezwaargrond.
18. Vooraf merkt de ACM op dat de stap om al dan niet over te gaan tot restverdeling losstaat van de intrekking van de leveringsvergunningen. Het bezwaar richt zich op de intrekking van de vergunningen. Dat betekent dat de ACM geen oordeel hoeft te geven over het bezwaar tegen de restverdeling. Desondanks licht de ACM hierna toe waarom zij niet eerder tot restverdeling is overgegaan.
19. Artikel 2, vierde lid, van het Besluit leveringszekerheid bepaalt dat een besluit tot intrekking van een leveringsvergunning pas in werking treedt na het verstrijken van een termijn van twintig werkdagen na dagtekening. In de periode tot inwerkingtreding kunnen marktpartijen anticiperen op het naderende intrekkingsmoment. Zo bestaat er ruimte voor vrijwillige marktoplossingen, zoals de verkoop van het klantenbestand van de betreffende leverancier. Artikel 2, zesde lid, van het Besluit leveringszekerheid verleent de ACM de bevoegdheid om in die tussenliggende periode over te gaan tot restverdeling. Het gaat hierbij om een *discretionaire bevoegdheid*: de ACM kan daartoe overgaan als de situatie daartoe noopt.
20. De ACM hanteert in dit kader als gedragslijn dat restverdeling slechts plaatsvindt, wanneer redelijkerwijs kan worden aangenomen dat er geen uitzicht meer bestaat op een marktconforme oplossing, zoals de verkoop van het klantenbestand aan een andere leverancier. Dit uitgangspunt is mede ingegeven door het belang van een ordentelijke marktwerking.

¹⁸ Document ACM/IN/949176 (dossierstuk 267).

¹⁹ Document ACM/IN/935377 (dossierstuk 274).

²⁰ Document ACM/IN/935604 (dossierstuk 275).

²¹ Document ACM/UIT/636094 (dossierstuk 282).

21. Op 6 december 2024 bestond er een reëel perspectief op een overdracht van het klantenbestand. Op dat moment was er geen aanleiding om al tot restverdeling over te gaan. Integendeel, de onderhandelingen over de overdracht waren gaande en hebben binnen een relatief korte termijn tot resultaat geleid. Op 12 december 2024, vier werkdagen na het nemen van het bestreden besluit, is het klantenbestand van de kleinverbruikers overgenomen door Clean Energy.²² Daarmee was de leveringszekerheid voor de kleinverbruikers gewaarborgd. Het was dan ook niet noodzakelijk om de restverdeling eerder in gang te zetten.
22. De ACM concludeert dat er geen noodzaak was om over te gaan tot restverdeling.

3.4. Evenredigheid

23. In haar bezwaar stelt PVNED dat artikel 3:4 van de Awb is geschonden, omdat het bestreden besluit onevenredig nadelige gevolgen heeft voor PVNED. In dat verband stelt PVNED dat:
 - (i) artikel 11.6 Netcode in strijd is met artikel 16, eerste lid, onder m, van de Elektriciteitswet omdat laatstgenoemd artikel expliciet bepaalt dat het faillissementsvoorzieningen betreft die aan kleinverbruikers zijn gerelateerd en niet aan grootverbruikers,
 - (ii) artikel 11.6 Netcode ten onrechte erin voorziet dat de balanceringsverantwoordelijke partij (hierna: BVP) grootverbruikers van elektriciteit moet voorzien, en
 - (iii) de ACM de belangen van PVNED niet heeft meegewogen bij het nemen van het besluit terwijl het besluit onevenredige gevolgen heeft voor PVNED.
24. PVNED stelt dat de belangenafweging ten aanzien van haar belangen ontbreekt in het bestreden besluit, terwijl die belangen bij de ACM wel bekend waren. Door de werking van artikelen 11.6 en 11.8 Netcode loopt zij onevenredige schade op door oncontroleerbare onbalanskosten. Zij kan deze kosten op geen enkele wijze effectief en tijdig beperken of mitigeren. Daarnaast loopt de schade verder op door de verrekeningsystematiek op basis van het DPM. PVNED heeft tijdens de hoorzitting haar bezwaargrond herhaald dat de ACM de Netcode exceptief moet toetsen. PVNED verzoekt de ACM om de artikelen 10.6, 11.6, 11.8 Netcode, de Informatiecode elektriciteit en gas en het DPM buiten toepassing te laten.

Geen exceptieve toets Netcode Elektriciteit
25. Ten eerste merkt de ACM ten aanzien van het DPM op dat zij niet bevoegd is om de DPM buiten toepassing te laten omdat het interne marktafspraken zijn. Over de Netcode en de Informatiecode merkt de ACM het volgende op.
26. De ACM komt niet toe aan een exceptieve toets van de Netcode, omdat het intrekkingbesluit niet 'berust' op voornoemde artikelen in de Netcode. De ACM trekt de leveringsvergunning elektriciteit namelijk in op grond van de Elektriciteitswet. Vervolgens treedt van rechtswege de Netcode in werking. Een wettelijk voorschrift kan niet getoetst worden in een procedure tegen dat besluit, als het bewuste voorschrift niet ten grondslag is gelegd aan het bestreden besluit, maar slechts als gevolg van dat besluit toepassing vindt. De ACM komt daarom niet toe aan de beoordeling van de bezwaargrond over de strijdigheid van de artikelen in de Netcode met de Elektriciteitswet en het buiten toepassing verklaren van de Netcode. Dit geldt ook voor de Informatiecode.
27. Het van rechtswege toepasselijk worden van de Netcode kan wel bij de beoordeling van de belangenafweging van het bestreden besluit worden betrokken. In heroverweging toetst de ACM of het besluit tot intrekking onevenredig uitpakt voor PVNED, in verhouding tot het met het besluit te dienen doelen.²³ Om te beoordelen of dat het geval is toetst de ACM aan de criteria van de Harderwijk-uitspraak.²⁴ Dit betekent dat de ACM moet toetsen of het besluit tot intrekking geschikt en

²² Zie: <https://www.acm.nl/nl/publicaties/acm-houdt-clean-energy-extra-goed-de-gaten-bij-overname-klanten-hem>

²³ Artikel 3:4, tweede lid, Awb.

²⁴ ABRvS 2 februari 2022, ECLI:NL:RVS:2022:285 (Harderwijk-uitspraak).

noodzakelijk is, en eventueel daarna of het intrekkingbesluit in de gegeven concrete omstandigheden evenwichtig is.

28. De ACM heeft in het bestreden besluit geoordeeld dat het intrekkingbesluit (i) geschikt is om het beoogde doel te bereiken en (ii) noodzakelijk is, omdat er niet kan worden volstaan met een minder ingrijpende maatregel.²⁵ De geschiktheid en noodzakelijkheid van het besluit stelt PVNED niet ter discussie. PVNED stelt wel dat het besluit onevenwichtige gevolgen heeft. De ACM merkt op dat uit het evenredigheidsbeginsel niet volgt dat een belanghebbende geen nadeel zou mogen ondervinden van een besluit. De nadelen van het besluit mogen niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen. De ACM toetst in heroverweging of het besluit, gelet op alle omstandigheden van het geval, onevenwichtig en onredelijk bezwarend is voor PVNED in verhouding tot het met het besluit te dienen doelen.

Geen onevenredige gevolgen in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen

29. In het bestreden besluit stelt de ACM vast dat de continuïteit van HEM en de leveringszekerheid van afnemers in gevaar waren. HEM voldeed niet langer aan haar verplichting om op een betrouwbare wijze zorg te dragen voor de levering van gas en elektriciteit aan kleinverbruikers. Met het intrekkingbesluit beoogde de ACM om de leveringszekerheid van kleinverbruikers te waarborgen.
30. De ACM merkt vooraf op dat PVNED zelf verantwoordelijk is voor haar bedrijfsvoering. Daarbij hoort het maken van een goede risico-inschatting ten aanzien van haar klanten in het licht van de geldende wet- en regelgeving. PVNED kent de Netcode en het bedrijfseconomisch risico om op enig moment van rechtswege noodleverancier te worden. Op het moment dat PVNED met HEM een overeenkomst sluit, is dat haar keuze. Het is aan PVNED om het financiële risico af te dekken. Zij had ook kunnen besluiten niet met HEM in zee te gaan. De gevolgen van de keuze de overeenkomst te sluiten vallen onder het normale ondernemersrisico.²⁶
31. In heroverweging concludeert de ACM dat uit het bestreden besluit volgt dat bij de intrekking van de leveringsvergunningen de belangen van de markt(deelnemers) als geheel zijn meegewogen.²⁷ De ACM stelde vast dat het intrekkingbesluit minder grote gevolgen heeft voor de markt dan het uitblijven daarvan. Het faillissement van HEM naderde. Dat bleek uit het feit dat de leverancier niet meer beschikte over de financiële middelen om te voldoen aan de betalingsverplichtingen aan meerdere marktpartijen, waaronder PVNED. Op dat moment besloot de ACM om vóór het faillissement over te gaan tot intrekking van de leveringsvergunning. HEM had bij meerdere marktpartijen - waaronder PVNED - betalingsachterstanden. Aangezien het afwentelen van de kosten op andere marktpartijen onwenselijk is, heeft de ACM het in het belang van de markt geacht om de leveringsvergunningen in te trekken. Zonder intrekking van de leveringsvergunningen zouden marktpartijen immers méér schade hebben geleden, omdat sommige kosten doorlopen waardoor elke partij die geld te vorderen heeft van HEM nog meer benadeeld zou worden. De ACM heeft aan de belangen van de kleinverbruikers en de markt in het algemeen een zwaarder gewicht toegekend dan aan het belang van HEM als vergunninghouder.²⁸ De belangen van de markt zijn bovendien door de wetgever al intrinsiek in het Besluit leveringszekerheid meegenomen.
32. PVNED stelt dat het intrekkingbesluit onevenredige gevolgen heeft voor PVNED, omdat zij onherstelbare financiële schade lijdt. De ACM constateert dat PVNED enerzijds verzoekt de ACM de vergunning (eerder) in te trekken vanwege de financiële gevolgen. Anderzijds stelt zij dat het bestreden besluit ook leidt tot onevenredige financiële gevolgen, omdat PVNED van rechtswege noodleverancier wordt van twee grootverbruikers.²⁹

²⁵ Bestreden besluit paragraaf 5.2 en 5.3. Document ACM/UIT/636212.

²⁶ Vgl. [Gerechtshof Den Haag 24 juni 2025, ECLI:NL:GHDHA:2025:1160](#).

²⁷ Bestreden besluit randnummer 142. Document ACM/UIT/636212.

²⁸ Bestreden besluit randnummer 147. Document ACM/UIT/636212.

²⁹ Verslag van de hoorzitting, p.5. Document ACM/UIT/659260.

33. PVNED heeft op 26 november 2024 een signaal aan de ACM afgegeven, omdat HEM herhaaldelijk in verzuim was van tijdige betalingen.³⁰ In haar bezwaarschrift stelt PVNED dat dit signaal had moeten leiden tot het (eerder) intrekken van de leveringsvergunningen van HEM.³¹ PVNED had dus enerzijds een financieel belang bij de intrekking van de vergunning. Anderzijds krijgt PVNED met financiële gevolgen te maken door intrekking van de leveringsvergunningen, als gevolg van het (van rechtswege) inwerkingtreden van de Netcode. Deze financiële gevolgen ontstaan, doordat PVNED BVP-taken blijft houden in het kader van het Besluit leveringszekerheid, en zo noodleverancier wordt van grootverbruikers en een specifieke groep kleinverbruikers. Hoewel PVNED financiële gevolgen ondervindt van een intrekking van de leveringsvergunning, betekent dit niet dat onderhavig besluit leidt tot *onevenredige* gevolgen voor PVNED. Zoals eerder opgemerkt is PVNED op de hoogte van het feit dat zij van rechtswege noodleverancier wordt in geval van een faillissement van een leverancier. Het is aan haar om voldoende reserves aan te houden om de bij PVNED bekende bedrijfsrisico's op te vangen. De gevolgen zijn inherent aan de positie van PVNED als balanceringsverantwoordelijke en zijn niet van dien aard of zodanig onvoorzien, dat het de ACM tot een ander besluit had moeten brengen.
34. De ACM overweegt dat het besluit tot intrekking niet onevenredig uitpakt voor PVNED in verhouding tot het met het besluit te dienen zwaarwegende doel, namelijk het waarborgen van de leveringszekerheid van de kleinverbruikers. De ACM concludeert dat de leveringszekerheid van kleinverbruikers en het financiële belang van andere marktpartijen (en PVNED) zwaarder wegen dan de overige financiële gevolgen voor PVNED. De door PVNED gestelde gevolgen hadden niet een dusdanig gewicht dat de ACM een ander besluit had moeten nemen.
35. De ACM concludeert dat het besluit niet in strijd is met het evenredigheidsbeginsel.

Ontheffing van de Netcode

36. Ten aanzien van de Netcode overweegt de ACM nog het volgende. De Netcode is op een zorgvuldige wijze tot stand gekomen en wordt frequent geüpdatet. De ACM heeft op voorstel van Netbeheer Nederland de Netcode vastgesteld. Bij de totstandkoming van het voorstel voor de Netcode moet Netbeheer Nederland in overleg treden met alle representatieve organisaties van partijen op de elektriciteitsmarkt. PVNED is lid van brancheorganisatie Energie Nederland. In die hoedanigheid is zij over het opstellen van het voorstel ook geconsulteerd. Bij alle inhoudelijke wijzigingen van de Netcode waarbij artikel 11.6 aan de orde was, heeft de ACM vervolgens de uniforme openbare voorbereidingsprocedure toegepast. De ACM legt het ontwerp voor een Netcode(wijzigings)besluit ter inzage en publiceert deze op haar website. De ACM doet daarvan mededeling in de Staatscourant. Belanghebbende partijen zoals PVNED kunnen dan zienswijzen indienen op het ontwerpbesluit en vervolgens rechtsmiddelen aanwenden na de vaststelling ervan. PVNED heeft van deze mogelijkheden geen gebruik gemaakt. De Netcode heeft formele rechtskracht.
37. PVNED wenst met onderhavige procedure de artikelen in de Netcode exceptief te laten toetsen. Hierboven heeft de ACM geconcludeerd dat de Netcode in deze procedure niet exceptief getoetst kan worden. PVNED kan op grond van artikel 37a van de Elektriciteitswet wel een ontheffing aanvragen als de Netcode in individuele gevallen een ongewenste uitwerking heeft. De ACM heeft PVNED van deze mogelijkheid op de hoogte gebracht. PVNED heeft tot op heden geen ontheffingsaanvraag ingediend.
38. Gelet op bovenstaande komt de ACM tot de conclusie dat de bezwaren van PVNED in heroverweging niet tot een andere uitkomst leiden. Het bestreden besluit blijft in stand.

³⁰ Document ACM/IN/949176 (dossierstuk 267).

³¹ Document ACM/IN/960999, randnummer 1.2.16.

4. Besluit

39. De ACM verklaart de bezwaren van PVNED ongegrond en laat het bestreden besluit in stand.
40. De ACM komt aan een vergoeding van de proceskosten niet toe.

Den Haag, **16 december 2025**

De Minister van Klimaat en Groene Groei,
namens deze:

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze:

mr. M. Snoep
bestuurslid

Als u belanghebbende bent, kunt u beroep instellen tegen dit besluit. Stuur uw gemotiveerde beroepschrift naar het College van Beroep voor het bedrijfsleven, Postbus 20021, 2500 EA 's-Gravenhage. Dit moet u doen binnen zes weken na de dag waarop dit besluit bekend is gemaakt. Meer informatie over de beroepsprocedure vindt u op www.rechtspraak.nl.

Bijlage: regelgevend kader

Artikel 33 Elektriciteitswet 1998

1. De gezamenlijke netbeheerders voeren overleg met representatieve organisaties van partijen op de elektriciteitsmarkt over de voorstellen met betrekking tot de tariefstructuren en de voorwaarden, bedoeld in de artikelen 27, 31 en 32, eerste lid.
2. In de voorstellen die aan de Autoriteit Consument en Markt worden gezonden, geven de gezamenlijke netbeheerders aan welke gevolgtrekkingen zij hebben verbonden aan de zienswijzen die de organisaties, bedoeld in het eerste lid, naar voren hebben gebracht.
3. De netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet voert overleg met de netbeheerders in andere landen waarmee een landgrensoverschrijdend net tot stand is gebracht over de voorschriften en verplichtingen inzake operationele netwerkveiligheid als bedoeld in artikel 31, elfde lid, voordat hij die voorschriften en verplichtingen vaststelt.

Artikel 36 Elektriciteitswet 1998

1. De Autoriteit Consument en Markt stelt de tariefstructuren en voorwaarden vast met inachtneming van:
 - a. het voorstel van de gezamenlijke netbeheerders als bedoeld in artikel 27, 31 of 32 en de resultaten van het overleg, bedoeld in artikel 33, eerste lid,
 - b. het belang van het betrouwbaar, duurzaam, doelmatig en milieuhygiënisch verantwoord functioneren van de elektriciteitsvoorziening,
 - c. het belang van de bevordering van de ontwikkeling van het handelsverkeer op de elektriciteitsmarkt,
 - d. het belang van de bevordering van het doelmatig handelen van afnemers
 - e. het belang van een goede kwaliteit van de dienstverlening van netbeheerders,
 - f. het belang van een objectieve, transparante en niet discriminatoire handhaving van de energiebalans op een wijze die de kosten weerspiegelt,
 - g. de in artikel 26b bedoelde regels,
 - h. hetgeen is gesteld bij of krachtens verordening 2019/943 en de richtlijn en
 - i. artikel 15 van richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie, tot wijziging van Richtlijnen 2009/125/EG en 2010/30/EU en houdende intrekking van de Richtlijnen 2004/8/EG en 2006/32/EG (PbEU 2012, L 315).
2. De Autoriteit Consument en Markt stelt de voorwaarden niet vast dan nadat zij zich met inachtneming van artikel 5 van de richtlijn ervan vergewist heeft dat de voorwaarden de interoperabiliteit van de netten garanderen en objectief, evenredig en niet-discriminatoire zijn, alsmede voor zover dat op grond van de notificatierichtlijn noodzakelijk is, aan de Europese Commissie in ontwerp zijn meegedeeld en de van toepassing zijnde termijnen, bedoeld in artikel 6 van de notificatierichtlijn, zijn verstreken.
3. Indien een voorstel als bedoeld in artikel 27, 31 of 32 naar het oordeel van de Autoriteit Consument en Markt in strijd is met het belang, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, c, d, e of f, met de regels, bedoeld in het eerste lid, onderdelen g en h, of of met de eisen, bedoeld in het tweede lid, draagt de Autoriteit Consument en Markt de gezamenlijke netbeheerders op het voorstel onverwijld zodanig te wijzigen dat deze strijd wordt opgeheven. Artikel 4:15 van de Algemene wet bestuursrecht is van overeenkomstige toepassing.
4. Indien de gezamenlijke netbeheerders niet binnen vier weken het voorstel wijzigen overeenkomstig de opdracht van de Autoriteit Consument en Markt, bedoeld in het derde lid, stelt de Autoriteit Consument en Markt de tariefstructuren of de voorwaarden vast onder het aanbrengen van zodanige wijzigingen dat deze in overeenstemming zijn met de belangen, bedoeld in het eerste lid, onderdelen b tot en met f, met de regels, bedoeld in het eerste lid, onderdelen g en h, en met de eisen, bedoeld in het tweede lid.

Artikel 95f Elektriciteitswet 1998

1. Onze Minister kan een vergunning intrekken, indien:
 - a. de houder van de vergunning dit verzoekt;
 - b. de houder van de vergunning in onvoldoende mate voldoet aan de verplichting, bedoeld in artikel 95b;
 - c. de houder van de vergunning de in de vergunning opgenomen voorschriften of opgelegde beperkingen niet nakomt;

- d. de houder van de vergunning bij de aanvraag onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste en volledige gegevens tot een andere beschikking op de aanvraag zou hebben geleid;
 - e. de houder van de vergunning naar het oordeel van Onze Minister om andere redenen niet langer in staat moet worden geacht de vergunde activiteit of in de vergunning opgenomen voorschriften na te komen;
 - f. de houder van de vergunning de voorschriften bij of krachtens de artikelen 95k en 95l niet nakomt.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de tijdelijke voorzieningen en de procedure bij intrekking van een vergunning.

Artikel 2 Besluit leveringszekerheid Elektriciteitswet 1998

1. De vergunninghouder doet, indien hij voorziet of behoort te voorzien dat hij niet langer in staat zal zijn om zijn plicht tot levering van elektriciteit aan zijn kleinverbruikers na te komen of indien hij surseance van betaling heeft aangevraagd dan wel te zijnen aanzien faillissement is aangevraagd, daarvan onverwijld mededeling aan de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet en aan Onze Minister.
2. Indien een netbeheerder uit de hem ter beschikking staande gegevens redenen heeft om te vermoeden, dat de continuïteit van de levering door een vergunninghouder in gevaar komt, meldt hij dat zo spoedig mogelijk aan de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet en aan Onze Minister.
3. De vergunninghouder dan wel, indien aan deze surseance van betaling is verleend onderscheidenlijk deze failliet is verklaard, de bewindvoerder en vergunninghouder tezamen, onderscheidenlijk de curator, plegen op verzoek van Onze Minister overleg met hem en met de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet met het oog op zijn leveringsplicht en de toepassing van dit artikel.
4. Een beschikking treedt ten hoogste twintig werkdagen na de dag, waarop die beschikking is genomen, in werking. De vergunninghouder dan wel de bewindvoerder en vergunninghouder tezamen onderscheidenlijk de curator geeft daarvan onverwijld bericht aan de kleinverbruikers aan wie hij elektriciteit levert.
5. Tot en met tien werkdagen na het tijdstip waarop een beschikking is genomen, of indien dat korter is, tot het tijdstip waarop een beschikking in werking is getreden, is ingetrokken of tot het tijdstip waarop Onze Minister besluit het zesde lid toe te passen:
 - a. zijn de kleinverbruikers van de betrokken vergunninghouder niet bevoegd hun verbintenis op te schorten, en voert een netbeheerder geen leverancierswisseling op verzoek van die kleinverbruikers uit;
 - b. draagt de vergunninghouder dan wel de bewindvoerder en vergunninghouder tezamen, onderscheidenlijk de curator het bestand aan kleinverbruikers die gedurende de in aanhef bedoelde periode een verbintenis met de vergunninghouder hebben en dat in ieder geval de gegevens, bedoeld in artikel 3, tweede lid, onderdeel b, van het Besluit vergunning levering elektriciteit aan kleinverbruikers omvat, zo spoedig mogelijk over aan één of meer andere vergunninghouders, die de levering van elektriciteit aan de betrokken kleinverbruikers voortzetten;
 - c. staat de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet op verzoek van de vergunninghouder dan wel de bewindvoerder en de vergunninghouder tezamen onderscheidenlijk de curator garant voor de betaling van de inkoop van elektriciteit ten behoeve van de levering van elektriciteit aan kleinverbruikers in die periode indien de vergunninghouder dan wel de bewindvoerder en de vergunninghouder tezamen onderscheidenlijk de curator bij het verzoek aantoont dat de bestaande kredietruimte onvoldoende is om te waarborgen dat gedurende de in de aanhef bedoelde periode de levering van elektriciteit kan worden voortgezet.
6. Indien op de elfde werkdag na het tijdstip waarop een beschikking is genomen deze beschikking niet inwerking is getreden of niet is ingetrokken, of indien dat korter is, het tijdstip waarop Onze Minister besluit dit lid toe te passen:
 - a. draagt de vergunninghouder dan wel de bewindvoerder en vergunninghouder tezamen, onderscheidenlijk de curator op de in de aanhef bedoelde dag het bestand aan kleinverbruikers die nog een verbintenis met de vergunninghouder hebben en dat in ieder geval de gegevens, bedoeld in artikel 3, tweede lid, onderdeel b, van het Besluit vergunning levering elektriciteit aan kleinverbruikers omvat, over aan de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet;
 - b. draagt netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet er zorg voor dat de levering van elektriciteit aan kleinverbruikers, die gedurende de periode tussen de in aanhef bedoelde dag en het tijdstip van inwerkingtreding van de beschikking nog een overeenkomst met de betrokken vergunninghouder hebben, wordt voortgezet door een andere vergunninghouder waarbij hij de gegevens, bedoeld in onderdeel a, van de betreffende kleinverbruikers overdraagt aan de betrokken vergunninghouders en geeft hij daartoe aanwijzingen aan de netbeheerders. Daartoe coördineert hij de verdeling van die kleinverbruikers over de andere vergunninghouders

en geeft daartoe aanwijzingen aan de netbeheerders. Netbeheerders verstrekken aan de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet de gegevens, die deze nodig heeft ter uitvoering van deze taak. De verdeling geschiedt naar evenredigheid van het totale aantal kleinverbruikers dat de andere vergunninghouders reeds beleveren, tenzij Onze Minister tot een andere wijze van verdeling besluit;

c. zet de aldus aangewezen vergunninghouder met een overeenkomst voor onbepaalde tijd en verder onder zijn voorwaarden de levering van elektriciteit aan de aan hem toegewezen kleinverbruikers vanaf de datum van toedeling voort;

d. zijn de kleinverbruikers van de betrokken vergunninghouder tot de datum van toedeling aan de aangewezen leverancier niet bevoegd hun verbintenis op te schorten, en voert een netbeheerder geen leverancierswisseling op verzoek van die kleinverbruikers uit;

e. staat de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet, voor zover dat redelijkerwijs noodzakelijk is om te waarborgen dat gedurende de periode tussen de in aanhef bedoelde dag en het tijdstip van inwerkingtreding van de beschikking de levering van elektriciteit kan worden voortgezet, op verzoek van de vergunninghouder dan wel de bewindvoerder en de vergunninghouder tezamen onderscheidenlijk de curator garant voor de betaling van de inkoop van elektriciteit ten behoeve van de levering aan kleinverbruikers die in die periode nog een overeenkomst met de betrokken vergunninghouder hebben indien de vergunninghouder dan wel de bewindvoerder en de vergunninghouder tezamen onderscheidenlijk de curator bij het verzoek aantoont dat de bestaande kredietruimte onvoldoende is om te waarborgen dat gedurende deze periode de levering van elektriciteit kan worden voortgezet;

f. staat de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet, voor zover dat redelijkerwijs noodzakelijk is om te waarborgen dat gedurende de periode tussen de in de aanhef bedoelde dag en het tijdstip van inwerkingtreding van de beschikking en ten hoogste de daaropvolgende twee maanden de levering van elektriciteit kan worden voortgezet, op verzoek van een vergunninghouder aan wie op grond van onderdeel b kleinverbruikers zijn toegedeeld garant voor de betaling van de inkoop van elektriciteit ten behoeve van de levering van elektriciteit aan de toebedeelde kleinverbruikers in die periode indien de vergunninghouder bij het verzoek aantoont dat de bestaande kredietruimte onvoldoende is om te waarborgen dat gedurende in deze periode en in de daaropvolgende twee maanden de levering van elektriciteit aan de toegedeelde kleinverbruikers kan worden voortgezet.

7. De netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet brengt aan alle vergunninghouders, naar evenredigheid van het aantal kleinverbruikers dat zij beleveren, een deel van de te zijnen laste blijvende kosten, gemaakt ter uitvoering van zijn taak bedoeld in het vijfde lid, onderdeel c en zesde lid, onderdelen e en f, in het geval dat de vergunninghouder de verplichtingen uit de garantstelling niet nakomt vanwege surseance van betaling of faillissement, in rekening. Elke vergunninghouder berekent het desbetreffende bedrag door aan de kleinverbruikers die hij elektriciteit levert, waarbij elke kleinverbruiker een gelijk bedrag in rekening wordt gebracht.

8. Vergunninghouders hanteren in hun overeenkomsten met kleinverbruikers voorwaarden die in overeenstemming zijn met hetgeen bij of krachtens de wet is bepaald.

9. De inkoopcontracten van vergunninghouders bevatten geen beding tot ontbinding van rechtswege van die overeenkomsten ingeval aan de vergunninghouder surseance van betaling is verleend of deze failliet is verklaard, dan wel ingeval diens surseance of faillissement is aangevraagd, dan wel ingeval diens vergunning zal worden ingetrokken, noch bedingen die het de toeleverende producent of handelaar mogelijk maken in die gevallen de nakoming van de verbintenis op te schorten of te ontbinden of onder gewijzigde voorwaarden voort te zetten, een en ander voor zover betrekking hebbend op de levering van elektriciteit ten behoeve van kleinverbruikers.

Artikel 10.6 Netcode Elektriciteit

1. Indien een BRP die door middel van een overeenkomst met een leverancier balanceringsverantwoordelijkheid draagt voor een grootverbruikaansluiting die overeenkomst wenst te beëindigen, stelt hij de grootverbruiker en de leverancier en de netbeheerder die het aangaat tenminste twintig werkdagen voor de beoogde ingangsdatum schriftelijk in kennis.

2. De in het eerste lid bedoelde in kennis stelling van de grootverbruiker vindt plaats bij aangetekende brief en de in dat lid bedoelde termijn van twintig werkdagen vangt aan op het moment van ontvangst van deze aangetekende brief.

3. De grootverbruiker laat de beoogde BRP of de leverancier, daartoe gemachtigd overeenkomstig artikel

10.4, vijfde lid, tenminste vijf werkdagen voor de in het eerste lid bedoelde ingangsdatum aan de netbeheerder die het aangaat overeenkomstig het proces uit paragraaf 4.5 van de Informatiecode elektriciteit en gas melden welke BRP vanaf die datum voor de aansluiting balanceringsverantwoordelijkheid draagt.

4. Indien de grootverbruiker of de leverancier, daartoe gemachtigd overeenkomstig artikel 10.4, vijfde lid, niet tijdig aan zijn in het derde lid bedoelde verplichting voldoet, treedt artikel 11.8 voor de betreffende aansluiting in werking. De netbeheerder die het aangaat, verwittigt onverwijld de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet en de Autoriteit Consument en Markt.

Artikel 11.6 Netcode elektriciteit

1. Als de situatie als bedoeld in artikel 2 van het Besluit leveringszekerheid Elektriciteitswet 1998 gevolgen heeft voor de levering aan grootverbruikers of kleinverbruikers, zoals bedoeld in artikel 95n van de Elektriciteitswet 1998, door de desbetreffende vergunninghouder, of een leverancier, niet zijnde een vergunninghouder, dan:

- a. treedt de BRP die de balanceringsverantwoordelijkheid voor die aangesloten draagt, in de plaats van de leverancier tot het moment waarop de betreffende aangesloten een nieuwe leveringsovereenkomst hebben gesloten dan wel de levering aan die aangesloten is beëindigd;
- b. stelt de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet de betreffende BRP onverwijld van deze situatie op de hoogte;
- c. stelt de betreffende BRP de betrokken aangesloten zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen drie werkdagen na het in de plaats treden schriftelijk op de hoogte van de ontstane situatie en de thans geldende voorwaarden, inclusief de opzegmogelijkheden;
- d. wordt de aangeslotene geacht een leveringscontract te hebben met de BRP die in de plaats van de leverancier treedt;
- e. heeft de aangeslotene twee maanden het recht het leveringscontract zonder opzegtermijn te beëindigen;
- f. kan de BRP, voor zover dat niet al is overeengekomen, redelijke afspraken maken ten aanzien van de balanceringsverantwoordelijkheid voor de aansluiting.

2. De in het eerste lid bedoelde BRP die in de plaats van de leverancier treedt, brengt aan de aangeslotene een tarief voor de geleverde energie in rekening dat overeenkomt met de uurlijkse day-aheadclearingprijs, tenzij de aangeslotene met deze BRP anders is overeengekomen.

3. Indien op grond van dit artikel de leverancier van groepen aangesloten wijzigt, zorgt de netbeheerder die het aangaat ervoor dat de wisseling van leverancier binnen één werkdag in het aansluitingenregister is verwerkt.

Artikel 11.8 Netcode Elektriciteit

1. In de situatie als bedoeld in artikel 10.6, vierde lid:

- a. treedt de BRP die de balanceringsverantwoordelijkheid voor die grootverbruiker draagt in de plaats van de leverancier tot het moment waarop de grootverbruiker een nieuwe leveringsovereenkomst heeft gesloten dan wel de levering aan die grootverbruiker is beëindigd;
- b. switcht de betreffende BRP daartoe de betreffende grootverbruiker overeenkomstig paragraaf 4.1 van de Informatiecode elektriciteit en gas naar zich toe;
- c. stelt de betreffende BRP de betrokken grootverbruiker zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen drie werkdagen na de effectivering van de switch schriftelijk op de hoogte van de ontstane situatie en de thans geldende voorwaarden, inclusief de opzegmogelijkheden;
- d. wordt de grootverbruiker geacht een leveringscontract te hebben met de BRP die in de plaats van de leverancier treedt;
- e. heeft de grootverbruiker twee maanden het recht het leveringscontract zonder opzegtermijn te beëindigen;
- f. kan de BRP, voor zover niet reeds overeengekomen, redelijke afspraken maken ten aanzien van balanceringsverantwoordelijkheid voor de aansluiting.

2. De in het eerste lid bedoelde BRP die in de plaats van de leverancier treedt, brengt aan de grootverbruiker een tarief voor de geleverde energie in rekening dat overeenkomt met de uurlijkse day-aheadclearingprijs, tenzij de grootverbruiker met deze BRP anders is overeengekomen.